

המסר באי-סדר

אילנה ג'קסון

ידידה של תורה מציון

כיום אחות ראשית בעמותת שק"ל ירושלים

ספר במדבר מתחיל עם תיאור של החניה מסביב לאהל מועד בראש חודש אייר, בשנה השנייה ליציאת מצרים. בני ישראל קיבלו את התורה בהר סיני לפני אחד עשר חודשים. מאז הם חטאו בחטא העגל ועשו תשובה דרך בניית המשכן. בפרק ז' של ספר במדבר חוזרים אחורה בזמן לתיאור קרבנות הנשיאים בחנוכת המשכן, שאנו מכירים מסוף ספר שמות (מ:יז) הוקם דווקא בראש חודש ניסן.

אם כן, מתבקשת השאלה – למה ספר במדבר לא נכתב לפי הסדר הכרונולוגי?

פרשת במדבר מתחילה עם מפקד של כל העם שיצא ממצרים, לפי השמות של המשפחות. מטרת המפקד היא לארגן את העם החונה מסביב לאהל מועד כדי שכל אדם ירגיש קשר לאוהל וללוחות הברית שנמצאים בתוכו. הפרשה ממשיכה לתאר שיש לכל שבט את הדגל שלו ואת התפקיד שלו, בדומה ללויים עם התפקידים המפורטים שלהם. התורה מסבירה שיכול להיות תקופה של הפרעה בסדר, כמו טומאה שמצריכה לצאת מהמחנה (פרק ה'), אבל ידוע לנו מספר ויקרא שיש דרך להיטהר ולחזור למחנה. יש דרך של תשובה גם למי שחוטא וגונב מבן אדם אחר. אפילו לבעל שחושד באשתו יש דרך להחזיר את האמונה בין בני הזוג. מצד שני, כל אדם בישראל יכל להתנדב ולהתקרב למשכן בזמן שהוא מסיים את נדרו להיות נזיר (פרק ו'). לכולנו יש את השייכות המולדת לשבט אבל גם את הבחירה חופשית להתרחק או להתקרב למשכן.

רק על רקע המסר הזה אפשר להבין את המשך הסיפור של חנוכת המשכן, הבאת קרבן פסח והציווי על פסח שני (פרק ט'). אחרי שידעים שהלויים מיועדים לעבודת המשכן, אפשר להבין את הגדלות שגם כל נשיא יכול להביא קרבן למשכן ולקבל חלק שווה בחנוכת המשכן. אחרי שמבינים שלכל אחד מעם ישראל יש מקום מסביב למשכן, ניתן להבין את האכזבה של אותם אנשים שהרגישו פירוד מהעם בגלל שהם לא הצליחו להביא את קרבן הפסח. הקרבת קרבן הפסח מגדירה מי שייך לעם ישראל, ולכן התורה נענתה לבקשתם ונותנת הזדמנות שנייה להביא קרבן פסח ולהיות חלק מהמשכן והעם.

בהמשך ספר במדבר (פרק כו) יהיה מפקד דומה, אבל הפעם של העם שיכנס לארץ ישראל. מטרת המפקד היא לחלק את ארץ ישראל לפי השבטים, כל שבט והנחלה המתאימה לו. גם התורה וגם ארץ ישראל מכונים "מוֹרְשָׁה" (ר' שמות ו:ח, דברים לג:ד), ולכל יהודי יש דרך משלו להתחבר אליהם.

כיום מדינת ישראל פועלת על מנת ליישם את המסר של ספר במדבר ולמצוא את המקום המיוחד לכל אחד ואחד. אני אישית גאה להיות חלק מעמותת שק"ל, שדואגת למצוא את המקום בתוך הקהילה בירושלים למבוגרים שמוגדרים כבעלי "צרכים מיוחדים". גם להם יש מקום בתורת ישראל ובארץ ישראל, ובשק"ל דואגים שכל אחד יהיה גאה בתפקידו הייחודי כחלק מהעם. כך גם "תורה מציון" לא שוכחת את מי שנמצא רחוק מארץ ישראל. היא עושה זאת באמצעות שליחיה המסורים אשר דואגים להפצת התורה בכל רחבי העולם ומוודאים שכל יהודי ירגיש חלק בתורת ארץ ישראל.

לתגובות: treefn@aol.com